

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate avocatul Scripnic Roman în numele inculpatului Ursu Efim, de avocatul Iachimov Cristina în numele inculpaților Spînu Petru și Efros Grigore, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, în cauza penală, în privința inculpatului

Spînu Petru Petru, născut la 04.03.1988, originar din r-nul Criuleni, s. Ratuș, domiciliat în r-nul Criuleni, s. Măgdăcești, str. Alexandru Plămădeală 13;

Efros Grigori Fiodor, născut la 20.04.1987, originar și domiciliat în r-nul Criuleni, s. Măgdăcești, str. Alexandru Plămădeală 11;

și

Ursu Efim Vladimir, născut la 06.02.1985, originar din mun. Chișinău, domiciliat în r-ul Criuleni, s. Drășliceni.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 02.07.2014 pînă la 27.07.2015;*
2. *Instanța de apel de la 13.08.2015 pînă la 04.11.2015;*
3. *Instanța de recurs de la 21.01.2016 pînă la 19.04.2016.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 27.07.2015, a fost încetat procesul penal inițiat în privința lui Spînu Petru, Efros Grigori și Ursu Efim în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, dar constituie faptă contravențională.

Au fost recunoscuți vinovați Spînu Petru, Efros Grigori și Ursu Efim de comiterea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional și le-a fost stabilită pedeapsă în formă de amendă în mărime de 40 unități convenționale fiecăruia, ce constituie 800 lei.

2. De către organul de urmărire penală, au fost învinuiți pentru fapta că, Spînu Petru la 19 ianuarie 2013, aproximativ la ora 12.00, împreună cu Ursu Efim și Efros Grigori, prin înțelegere prealabilă, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin forțarea lacătului, au pătruns în încăperea din str. P. Zadnipru 2/1, mun. Chișinău, de unde pe ascuns au sustras 40 de saci de clei pentru teracotă, la prețul de 70 lei fiecare, în sumă de 2 800 lei, 2 cabluri electrice la prețul de 1 500 lei fiecare, în sumă totală de 5 000 lei, 20 de saci de amestec uscat pe prețul de 50 lei fiecare, în sumă totală de 1 000 lei, 80 metri de teracotă, de culoare neagră, la prețul de 220 lei pentru 1 metru, în sumă totală de 17 600 lei, un amestecător electric de model „Dewalt” prețul de 5 600 lei, un ciocan retopercutor de model „Dewalt” la prețul de 4 000 lei, o mașină de găurit electrică de model „Dewalt” la prețul de 2 500 lei, 10 automate electrice la prețul de 70 lei fiecare, în sumă totală de 700 lei, un 1 m³ de granule de penoplast la prețul de 750 lei, o

magnetolă de model „Sharp” la prețul de 1 500 lei, 50 m de cablu electric pentru 3 faze la prețul de 2 000 lei, 2 role de plasă din steclovat, de culoare albă, la prețul de 250 lei fiecare, în sumă totală de 500 lei, o lampă electrică cu inscripția "Panlight" de 15 W, la prețul de 800 lei, un polizor unghiular de model „Dewalt”, de culoare galben, la prețul de 1 600 lei, un cablu de lumini de culoare negru la prețul de 200 lei un cablu de lumină, de culoare sură la prețul de 200 lei, un furtun pentru cablu electric de culoare sur închis la prețul de 500 lei, 25 bucăți de dispozitive pentru prize, de culoare roșie la prețul de 8 lei fiecare, în sumă totală de 200 lei, un clește de tăiat tablă la prețul de 3 lei, 5 cutii cu piulițe la prețul de 40 lei fiecare, în sumă totală de 200 lei, 2 pachetele lente pentru astuparea crăpăturilor la prețul de 50 lei fiecare, în sumă totală de 100 lei, cutie cu clei PVA de 1 kg la prețul de 30 lei, 23 de dispozitive pentru furtunuri de dură, de culoare albă, la prețul de 20 lei fiecare, în sumă de 460 lei, 5 coturi pentru rturnuri de căldură, de culoare sură deschis, la prețul de 20 lei fiecare, în sumă totală de) lei, un ciocan retorpercurtor de model Insterskol, de culoare sură la prețul de 1 600 lei, șpateli pentru finisarea pereților la prețul de 20 lei fiecare , în sumă totală de 100 lei, 5 atei pentru aplicarea cleiului de faianță pe pereți la prețul de 20 lei fiecare, în sumă de 100 lei, 2 rulete cu ață la prețul de 50 lei fiecare, în sumă totală de 100 lei, un ferestreu la prețul de 100 lei, un tub cu spumă pentru montaj cu inscripția „Soma Fix” la prețul de 60 lei, un dispozitiv pentru spumă de montaj la prețul de 20 lei, un viterpas la prețul de 800 lei, două bucăți de lipici la prețul de 10 lei fiecare, în sumă totală de 20 lei, două vertele de mestecat clei la prețul de 150 lei fiecare, în sumă totală de 300 lei, un prelungitor de culoare albă cu lungimea de 13 metri la prețul de 100 lei și un furtun de culoare albă cu lungimea de 14 metri pentru nivel de apă la prețul de 200 lei, astfel cauzându-i părții vătămate Vrabie Radu o daună în proporții mari în sumă totală de 50 140 lei.

Acțiunile lui Spînu Petru, Efros Grigori și Ursu Vladimir, de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 186 alin. (4) Cod penal - furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de două sau mai multe persoane, pătrunderea în încăpere, cu cauzarea unei daune în proporții mari, fiind încetat procesul penal în privința inculpaților de către instanța de fond de sub această învinuire din motiv că faptele inculpaților nu întrunesc elementele infracțiunii, dar constituie faptă contravențională

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul a declarat apel, invocându-se ilegalitatea și netemeinicia sentinței, deoarece instanța de judecată, la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat, nu le-a dat o apreciere corespunzătoare, ținând cont doar de declarațiile date de către inculpați, care vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate și martorilor.

Argumentele instanței de judecată, reținute în sentința privind încetarea procesului penal în privința inculpaților, precum că aceștia au săvârșit acțiuni samavolnice, contrare ordinii legal stabilite, iar bunurile nu au fost sustrate dar luate în schimbul salariului care nu le-a fost achitat de către partea vătămată, sunt eronate și lipsite de suport probator. Contrar celor invocate de instanță în sentință, vinovăția inculpaților este probată integral prin probele cercetate în ședința de judecată.

Eronat instanța a indicat asupra faptului că inculpații fiind în situația în care nu li se achită salariul, avînd nevoie de bani, cu atît mai mult că era în ajunul sărbătorilor de iarnă, au luat materiale de construcție, aducîndu-i la cunoștință lui Vrabie Radu că le-au luat și că le vor restitui în cazul în care el se va achita cu ei pentru lucrările efectuate.

De asemenea, instanța a motivat că inculpații s-au prezentat la 19.01.2013, ziua, prin urmare luînd bunurile indicate, conștientizau că puteau fi văzuți de cineva, prin urmare

acțiunile acestora nu pot fi calificate ca furt, sustragere pe ascuns, lipsind latura subiectivă și obiectivă în acțiunile inculpaților.

Această versiune, după părerea procurorului, este una lipsită de probatoriu, reieșind din faptul că inculpații au invocat că partea vătămată le-ar datora în total suma de 13 000 lei pentru lucrările efectuate, motivînd că au finisat toate lucrările rămînînd doar 5 % din lucru, fapt care se combate prin însăși declarațiile părții vătămate Vrabie Radu, care a explicat că nu au fost finisate lucrările, iar pentru ceea ce a făcut s-a achitat. Totodată, declarațiile martorilor Dabija Lilia, care a menționat că nu au făcut calcule privitor la lucrările efectuate, acestea urmînd a fi efectuat după finisarea lucrărilor. La fel, din declarațiile *martorului Efros Andrei* se confirmă că nu au fost executate toate lucrările de *construcție, au tencuit podurile 60 m2, au făcut lucrări de finisare fără cerc, cercul nu l-au terminat.*

Totodată, însăși declarațiile inculpaților se contrazic între ele, referitor la faptul că se indică sume diferite ce urmau a le fi achitate de către partea vătămată și pînă la urmă nu este clar pentru care lucrări.

În contextul circumstanțelor invocate supra, se exclude versiunea inculpaților precum că în acțiunile lor ar fi vorba de samavolnicie, în opinia lor exercitînd un drept legitim de a intra în posesia materialelor de construcție și instrumentelor luate în schimbul restituirii sumei de 13000 lei, dar nici nu au putut demonstra suma respectivă, iar partea vătămată nefiind la curent cu pretențiile acestora. Mai mult ca atît partea vătămată a indicat că nu au finisat lucrările de construcție, dar pentru lucrările efectuate s-a achitat. Or, avansul presupune o garanție a executării obligațiilor de prestare a serviciilor, și respectiv nu presupune dreptul de posesie, folosință sau dispunere asupra bunurilor persoanei căreia urma să-i fie executată lucrarea, pentru care a fost primit avansul. Mai mult, partea vătămată a transmis suma de 3 600 lei drept avans. La fel, disproporționalitatea dintre suma de 13 000 lei invocată de către inculpați și neprobată și valoarea bunurilor sustrate în sumă de 50 140 lei, exclude samavolnicia.

De aceea, nu sunt clare alegațiile instanței precum că lipsește latura obiectivă a infracțiunii și anume sustragerea pe ascuns, motivînd prin simplul fapt că inculpații au luat lucrurile ziua, încărcîndu-le în automobil, conștientizînd că pot fi văzuți că le-au luat, iar cauza fiind neachitarea salariului.

La fel, instanța de fond a motivat că, în judecată nu a fost confirmată valoarea bunurilor indicate de către partea vătămată în sumă de 50 140 lei prin careva acte și că în lista bunurilor sustrate partea vătămată a indicat și bunurile inculpaților.

Astfel, instanța a pus la îndoială veridicitatea declarațiilor părții vătămate și a martorilor, dar a ținut cont de declarațiile inculpaților că careva instrumente ar aparține ultimilor, dar în acest sens faptul dat nu a fost confirmat prin careva probe.

Acuzarea a considerat că inculpații Spînu Petru, Ursu Efin și Grigori Efros au comis infracțiunea de furt și vina acestora este dovedită integral prin probele prezentate și cercetate în instanța, care au o expunere logică și cronologică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința în privința lui Spînu Petru Petru, Ursu Efin Vladimir și Efros Grigori Fiodor și pronunță o nouă hotărîre, după cum urmează.

Inculpații *Spînu Petru Petru, Ursu Efin Vladimir și Efros Grigori Fiodor*, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, și li s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, instanța de apel a suspendat pedeapsa numită inculpaților Spînu Petru, Ursu Efin și Efros Grigori, pe un termen de probă de 1 an.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, la 19 ianuarie 2013, aproximativ la ora 12:00, Spînu Petru împreună cu Ursu Efim și Efros Grigori, prin înțelegere prealabilă, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin forțarea lacătului, au pătruns în încăperea din str. P. Zadnipru 2/1, mun. Chișinău, de unde pe ascuns au sustras 30 saci de clei pentru teracotă, 1 casetofon de model „SHARP”, 1 ciocan rotopercutor „INTERSKOL”, 5 spatule pentru finisarea pereților, 5 spatule pentru aplicarea cleiului, 2 rulete cu ață, 2 vetrele pentru amestecuri, 1 ferestrău, 1 nivel, 1 spumă pentru montaj, 1 prelungitor de culoare albă (13 m), 1 dispozitiv aplicare spumă, 1 furtun de culoare albă (14 m), 2 plase pentru construcție, 3 saci cu polietilenă cu granule de fenoplast, 2 role de plasă din vată minrală, 1 lampă electrică „Panlight”, 1 polizor unghiular „DEWALT”, 1 mașină de înșurubat „DEWALT”, 1 cablu de lumină de culoare albă, 1 cablu de lumină de culoare neagră, 1 cablu de lumină de culoare sură, 1 furtun pentru cablu electric, 25 buc. dispozitive pentru prize, 1 clește de tăiat tablă, 3 cutii cu piulițe, 2 lipici zugrav, 1 borcan clei PVA, 23 buc. dispozitive pentru furtunuri de căldură, 5 coturi pentru furtunuri.

Aceste acțiuni ale inculpaților Spînu Petru, Ursu Efim și Efros Grigori se încadrează în dispoziția art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, după indicii - Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvîrșite de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a determinat dovedită vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii menționate.

Totodată, instanța de apel apreciază critic declarațiile inculpaților care sunt ca o poziție de apărare a lor. Versiunea înaintată de către inculpați era una lipsită de probatoriu, reieșind din faptul că inculpații au invocat că partea vătămată le-ar datora în total suma de 13 000 lei pentru lucrările efectuate, motivînd că au finisat toate lucrările rămînînd doar 5% din lucru, fapt care se combate prin însăși declarațiile părții vătămate Vrabie Radu, care a explicat că nu au fost finisate lucrările, iar pentru ceea ce a făcut s-a achitat și declarațiile martorilor Dabija Lilia, care a menționat că nu au făcut careva calcule privitor la lucrările efectuate, calculul urmînd a fi efectuat după ce termină lucrările. În același context, inculpații nu pot să descrie cu certitudine lucrările pe care le-au executat, volumul efectuat, invocînd doar suma de 13 000 lei și faptul că au executat 90-95% din lucrări.

În opinia instanței de fond, inculpații și-au exercitat un drept presupus legal, și în mod arbitrar au intrat în depozitul în care anterior au exercitat niște lucrări de construcție, sub pretextul că partea vătămată nu le-ar fi achitat salariu inculpaților și aceștia din contul salariului au ridicat aceste bunuri.

Totodată, instanța a reținut că în urma cercetării judecătorești, partea acuzării nu a adus probe suficiente prin care ar demonstra cu certitudine vina inculpaților și încadrarea acțiunilor acestora în limitele art. 186 alin. (4) Cod penal.

În conformitate cu procesul-verbal de percheziție din 20.02.2013 (Vol. I. f.d.62) efectuat la domiciliul inculpatului Spînu Petru, în rezultatul percheziției de la acesta au fost ridicate următoarele bunuri: 12 saci de clei pentru teracotă, 1 casetofon de model „SHARP”, 1 ciocan rotopercutor „INTERSKOL”, 5 spatule pentru finisarea pereților, 5 spatule pentru aplicarea cleiului, 2 rulete cu ață, 2 vetrele pentru amestecuri, 1 ferestrău, nivel, 1 spumă pentru montaj, 1 prelungitor de culoare albă (13 m), 1 dispozitiv aplicare spumă, 1 furtun de culoare albă (14 m), 2 plase pentru construcție.

Totodată conform ordonanței de ridicare din 21.02.2013 (Vol.I, f.d.63), prin care a fost efectuată ridicarea altor bunuri de la inculpatul Efros Grigori s-a constatat că acesta a

predat: 18 saci cu clei pentru teracotă, 3 saci cu polietilenă cu granule de penoplast, 2 role de plasă din vată minerală, 1 lampă electrică „Panlight”, 1 polizor unghiular „DEWALT”, 1 mașină de înșurubat „DEWALT”, 1 cablu de lumină de culoare albă, 1 cablu de lumină de culoare neagră, 1 cablu de lumină de culoare sură, 1 furtun pentru cablu electric, 25 buc. dispozitive pentru prize, 1 clește de tăiat tablă, 3 cutii cu piulițe, lipici zugrav, 1 borcan clei PVA, 23 buc. dispozitive pentru furtunuri de căldură, 5 coturi pentru furtunuri.

Instanța de apel a remarcat faptul că la 26.02.2013 și 27.02.2013 sunt întocmite mai multe ordonanțe privind transmiterea corpurilor delictive la păstrare părții vătămate, care în acest sens a eliberat și recipise (Vol. I, f.d. 69-76) însă cu expertiza privind evaluarea bunurilor nu a fost efectuată din considerentul că conform procesului-verbal de imposibilitate nr. 1216 din 17.07.2013 expertul a constatat că efectuarea expertizei este imposibilă, dat fiind faptul că nu a fost asigurat accesul expertului pentru examinarea bunurilor materiale supuse evaluării.

De asemenea la materialele cauzei penale (Vol. II, f.d.71-75) sunt anexate răspunsurile unităților de specialitate privind prețul real al bunurilor ridicate de la inculpați, astfel:

- casetofonul de model „SHARP” evaluat de organul de urmărire penală la suma de 1 500,00 lei conform răspunsului „Tehnoart-Service” SRL nu prezintă nici o valoare materială;

- lampa electrică „Panlight” evaluată conform rechizitoriului la 800,00 lei conform răspunsului „Supraten” SA ca unitate nouă costă 49,00 lei;

- ciocanul repercutor „INTERSKOL” evaluat la 1 600,00 lei, conform răspunsului „Supraten” S.A ca unitate nouă costă 1014,00 lei;

- 1 sac de clei „CLASS INTER” 25kg evaluat la 70,00 lei, conform răspunsului „Supraten” S.A este de 50,00 lei/sac, iar în condițiile în care se încredințează dispariția a 40 de saci diferența este de 800,00 lei;

- 1 cablu electric evaluat la 2 500,00 unitatea, conform răspunsului „Supraten” SA de tip PVC costă 9,80 lei/m, iar de tip AVC costă 3,50 lei/metru;

În contextul dat, nu este clar de unde au fost luate prețurile indicate în rechizitoriu și veridicitatea acestora. Astfel, colegiul conchide că organul de urmărire penală a indicat prețuri majorate a produselor doar pentru a încadra acțiunile inculpaților în dispoziția art. 186 alin. (4) Cod penal, pentru care e obligatoriu valoare prejudiciului mai mare de 50 000 lei, iar în cauza dată acesta este de 50140 lei.

Totodată, instanța a conchis că la adoptarea instanței de fond a soluții de reîncadrarea acțiunilor inculpaților de la art. 186 alin. (4) Cod penal la art. 335 Cod contravențional, instanța a ignorat totalmente declarațiile prezentate de către partea vătămată și de către martorii acuzării, care au specificat că: „partea vătămată într-adevăr avea niște datorii esențiale față de inculpați, și acesta era predispus ca să le achite acest salariu.”

La fel, colegiul reține faptul că prejudiciul cauzat este mult mai mare decât restanța la salariu, care constituie cîte 3 000 lei.

Totodată, instanța de judecată a ignorat și acel fapt precum că partea vătămată nu s-a ascuns de la inculpați, acesta la fel a confirmat că inculpații nu au formulat careva pretenții de neachitarea salariului, totodată, din materialele cauzei penale, se constată că inculpaților pentru unele servicii care au fost acordate la reparația acestui depozit, le-au fost achitat și un avans, fapt care denotă că partea vătămată nu avea intenția de a se eschiva de la obligațiunile sale de achita salariul pentru inculpați.

Totodată, martorul Dabija Lilia a explicat că nu s-a calculat metrajul și nimic din lucrările care s-au efectuat, fiind doar solicitat un avans de la partea vătămată pentru că

veneau sărbătorile de iarnă, suma totală urmînd să fie calculată la finisarea totală a lucrărilor.

La fel, instanța a reținut că, însăși declarațiile inculpaților se contrazic între ele, referitor la faptul că se indică sume diferite ce urmau a le fi achitate de către partea vătămată și pînă la urmă nu este clar pentru care acțiuni de reparație.

Apreciate în cumul toate aceste probe confirmă complicitatea inculpaților Spînu Petru, Efros Grigori și Ursu Efim la comiterea acestei crime, fiind dovedită vinovăția lor în comiterea infracțiunii prevăzute art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe semnele: furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvîrșite de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cît privește infracțiunea de furt, potrivit legii penale, s-a păstrat noțiunea de sustragere comisă cu scop de profit, o acțiune ilegală îndreptată spre însușirea averii, a bunurilor materiale străine, cauzînd prejudiciu material proprietarului sau altei persoane ce posedă bunurile în mod legal. Sustragerea bunurilor altei persoane, după cum apreciază teoria dreptului penal și practica judiciară, constă în ridicarea bunurilor din sfera de stăpînire a proprietarului sau a persoanei ce le deține în mod legal. Din momentul sustragerii bunurilor, proprietarul sau altă persoană ce deține bunurile materiale nu-și mai pot exercita drepturile legale asupra lor, bunurile trecînd în stăpînire infractorului.

Latura obiectivă a furtului se realizează prin sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

Astfel, gradul prejudiciabil al infracțiunilor contra patrimoniului decurge din însăși natura valorilor sociale vătămăte sau periclităte. Mecanismul determinării gradului prejudiciabil al infracțiunii este stipulat în art. 15 Cod penal.

Obiectul juridic nemijlocit îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale.

Sustragerea bunurilor altei persoane constă în scoaterea fizică a bunului din sfera le stăpînire a persoanei în posesia sau deținerea căreia se afla acel bun și trecerea lui în sfera de stăpînire a făptuitorului.

Dacă însă sustragerea a fost săvîrșită de persoane cărora nu li s-au încredințat bunurile, dar ele au avut acces la ele în legătură cu munca îndeplinită (combineri, hamali, paznici, îngrijitori de vite etc.), acțiunile lor trebuie să fie încadrate drept sustragere prin furt.

Totodată, instanța de apel a indicat că, furtul trebuie delimitat de samavolnicie. Sustragerea bunurilor în mod arbitrar, adică a unor bunuri care, la presupunerea făptuitorului, îi aparțin, trebuie calificată drept samavolnicie (art.352 Cod penal).

Latura subiectivă a furtului se caracterizează prin intenție directă și scop de profit (acaparator, hrăpăreț, de a obține avantaje materiale). Este necesar ca scopul cerut de lege să existe în momentul săvîrșirii faptei. Dacă acest scop lipsește, fapta nu constituie infracțiunea de furt. Într-un asemenea caz, fapta fie că nu constituie infracțiune (bunul a fost luat în glumă), fie că realizează componenta unei alte infracțiuni.

În consecință, instanța de apel a conchis că este dovedită vina inculpaților în săvîrșirea infracțiunii prevăzute art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Infracțiunea pentru care sunt recunoscuți vinovați Spînu Petru, Ursu Efim și Efros Grigori face parte din categoria celor mai puțin grave și sancțiunea prevede pedepse alternative: amendă, muncă neremunerată în folosul comunității și închisoare.

Deliberînd asupra chestiunii privind măsura de pedeapsă instanța a reținut faptul că, inculpații Spînu Petru, Efros Grigori și Ursu Efim se caracterizează pozitiv, nu făc abuz de băuturi alcoolice și nu se află la evidență psihiatrică, nu au antecedente penale.

De asemenea, instanța de apel a reținut că nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului și nu poate fi reținut în detrimentul acestuia și, deci, instanța de apel nu este în drept să rețină această împrejurare la stabilirea pedepsei inculpaților, în caz contrar s-ar aduce atingere drepturilor inculpatului.

Astfel, instanța de apel a considerat că este posibil de aplicat față de inculpați prevederile art. 90 Cod penal și de suspendat condiționat executarea pedepsei închisorii, stabilindu-le un termen de probă.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, au declarat recursuri ordinare, avocatul Scripnic Roman în numele inculpatului Ursu Efim și avocatul Iachimov Cristina în numele inculpaților Spînu Petru și Efros Grigore:

- avocatul Scripnic Roman în numele inculpatului Ursu Efim, în recursul ordinar declarat, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu învinuirea inculpatului la săvârșirea infracțiunii imputate menționând că au fost acțiuni de samavolnicie;

- avocatul Iachimov Cristina în numele inculpaților Spînu Petru și Efros Grigore, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă aceleași motive declarate de avocatul Scripnic Roman.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursurilor declarate de avocatul Scripnic Roman în numele inculpatului Ursu Efim și avocatul Iachimov Cristina în numele inculpaților Spînu Petru și Efros Grigore, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestor recursuri, deoarece concluzia instanței de apel privind vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, este corectă și întemeiată. Instanța cu certitudine a stabilit că faptele inculpaților întrunesc elementele infracțiunii imputate.

6. Verificând argumentele invocate de apărători în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă a fost aplicată corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost

individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Iar potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau *încălcarea a avut loc în instanța de apel*.

Din conținutul art.427 Cod de procedură penală, rezultă că temeiurile pentru recursul ordinar declarat împotriva deciziei instanței de apel nu pot fi decît de drept, fiind determinate expres de lege. Astfel, hotărîrile instanțelor de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

În atare situație, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material. Chestiunea dacă fapta este constatată conform legii este un temei de drept, deoarece privește încadrarea juridică dată faptei săvîrșite, astfel ea cade sub controlul instanței de recurs, pentru care fapta nu poate fi privită ca fiind stabilită atunci cînd se constată ilegalități.

Colegiul penal lărgit menționează că, în cauza dată, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții prevăzute de lege, și anume instanța de apel era obligată să constate circumstanțele și împrejurările infracțiunii comise în modul prevăzut de art. 394 alin. (1), pct. 1), 2) Cod de procedură penală, să analizeze cauza sub toate aspectele ei, fără a se limita la motivele invocate de partea care a depus apelul.

Astfel, instanța de apel, examinînd cauza, a recalificat acțiunile inculpaților potrivit art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, însă descriind fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, nu a indicat care a fost prejudiciul (costul obiectelor sustrase) cauzat părții vătămate, enumerînd doar bunurile sustrase de inculpați și fără o argumentare, a stabilit că daună cauzată părții vătămate este în proporții considerabile.

Prin urmare, fapta stabilită de instanța de apel, pentru care au fost condamnați inculpații, nu poate fi privită ca stabilită cu respectarea dispozițiilor de drept, or, la calificarea sustragerii, săvîrșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei pricinuite se stabilește luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute de ea, alte circumstanțe care influențează esențial starea materială a victimei.

De asemenea, Colegiul penal lărgit menționează că, din conținutul deciziei recurate rezultă că instanța de apel nu a verificat minuțios probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și nu au fost supuse analizei în coroborare, la baza deciziei adoptate fiind reținute și enumerate probe, neexaminînd sub toate aspectele hotărîrea primei instanțe.

Totodată, instanța de recurs menționează că, potrivit art. 415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinutului prezent, precum martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Dat fiind faptul că, după consecințe o sentință de încetare cu efect de reabilitare echivalează cu o sentință de achitare, instanța de apel nu poate pronunța o nouă hotărîre bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile părții vătămate, martorilor și declarațiile inculpatului, fără să audieze atît inculpatul cît și anumiți martori ai acuzării.

De asemenea, Colegiul menționează că, instanța de apel a condamnat inculpații bazîndu-se doar pe declarațiile părții vătămate date în ședința instanței de apel și declarațiile preluate de la martorii acuzării date în prima instanță fără a-i audia în instanța de apel.

În viziunea Colegiului penal, erorile procesuale admise de către instanța de apel, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și să califice corect acțiunile inculpaților în strictă conformitate cu legislația în vigoare, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare, declarate de avocatul Scripnic Roman în numele inculpatului Ursu Efim, de avocatul Iachimov Cristina în numele inculpaților Spînu Petru și Efros Grigori, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, în cauza penală, în privința lui *Spînu Petru Petru, Efros Grigori Fiodor și Ursu Efim Vladimir* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la **17 mai 2016**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu